

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

**Compte rendu intégral
des interpellations
et des questions**

**Commission des
affaires intérieures,**

**chargée des pouvoirs locaux,
de la sécurité et de la prévention,
des cultes, de la simplification
administrative, du transport rémunéré de
personnes et de la lutte contre l'incendie et
l'aide médicale urgente**

RÉUNION DU

MARDI 20 DÉCEMBRE 2022

SESSION 2022-2023

**Integraal verslag
van de interpellaties
en de vragen**

**Commissie voor de
Binnenlandse Zaken,**

**belast met de Plaatselijke Besturen,
de Veiligheid en Preventie, de Erediensten,
de Administratieve Vereenvoudiging,
het Bezoldigd Vervoer van Personen
en de Brandbestrijding en
Dringende Medische Hulp**

VERGADERING VAN

DINSDAG 20 DECEMBER 2022

ZITTING 2022-2023

Sigles et abréviations

PIB - produit intérieur brut
BECEI - Brussels Enterprises Commerce and Industry
Cocof - Commission communautaire française
Siamu - Service d'incendie et d'aide médicale urgente

SPF - service public fédéral
Forem - Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi
Cocom - Commission communautaire commune
PME - petites et moyennes entreprises
STIB - Société de transport intercommunal bruxellois

ONG - organisation non gouvernementale
SNCF - Société nationale des chemins de fer belges

CPAS - centre public d'action sociale

Inami - Institut national d'assurance maladie-invalidité

ONEM - Office national de l'emploi
VDAB - Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle
VGC - Commission communautaire flamande
ULB - Université libre de Bruxelles

Afkortingen en letterwoorden

bbp - bruto binnenlands product
BECEI - Brussels Enterprises Commerce and Industry
Cocof - Franse Gemeenschapscommissie
DBDMH - Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp
FOD - Federale Overheidsdienst
Forem - Waals tewerkstellingsagentschap
GGC - Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
kmo - kleine en middelgrote ondernemingen
MIVB - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel
ngo - niet-gouvernementele organisatie
NMBS - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
OCMW - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
Riziv - Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RVA - Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
VDAB - Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC - Vlaamse Gemeenschapscommissie
VUB - Vrije Universiteit Brussel

Le **compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité de la direction des comptes rendus. La traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
Tél. : 02 549 68 00
E-mail : criv@parlement.brussels

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
www.parlement.brussels

Het **integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de directie Verslaggeving. De vertaling is een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie Verslaggeving
Tel. 02 549 68 00
E-mail criv@parlement.brussels

De verslagen kunnen geraadpleegd worden op
www.parlement.brussels

SOMMAIRE

Demande d'explications de M. Mathias Vanden Borre 5

à M. Pascal Smet, secrétaire d'État à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Urbanisme et du Patrimoine, des Relations européennes et internationales, du Commerce extérieur et de la Lutte contre l'incendie et l'Aide médicale urgente,

concernant la déclaration d'abstention de la Cour des comptes sur le compte 2021 du Siamu.

Discussion – Orateurs :

M. Mathias Vanden Borre (N-VA)

M. Hicham Talhi (Ecolo)

Mme Leila Lahssaini (PTB)

M. Christophe Magdalijs (DéFI)

M. Pascal Smet, secrétaire d'État

Demande d'explications de M. Mathias Vanden Borre 10

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant la situation financière des pouvoirs locaux bruxellois.

Discussion – Orateurs :

M. Mathias Vanden Borre (N-VA)

M. Bernard Clerfayt, ministre

Question orale de M. Marc Loewenstein 14

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre 5

aan de heer Pascal Smet, staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bevoegd voor Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen, Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp,

betreffende het onthoudend oordeel van het Rekenhof voor de rekening 2021 van de DBDMH.

Bespreking – Sprekers:

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA)

De heer Hicham Talhi (Ecolo)

Mevrouw Leila Lahssaini (PTB)

De heer Christophe Magdalijs (DéFI)

De heer Pascal Smet, staatssecretaris

Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre 10

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de financiële situatie van de Brusselse lokale besturen.

Bespreking – Sprekers:

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA)

De heer Bernard Clerfayt, minister

Mondelinge vraag van de heer Marc Loewenstein 14

à M. Bernard Clerfayt, ministre du
Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation
professionnelle, de la Transition numérique,
des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant l'impact de l'ordonnance « Once
Only ».

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met
Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering,
Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende het effect van de 'once only'-
ordonnantie.

1103 Présidence : M. Guy Vanhengel, président.

Voorzitterschap: de heer Guy Vanhengel, voorzitter.

1105 **DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. MATHIAS VANDEN BORRE**

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER MATHIAS VANDEN BORRE

1105 à M. Pascal Smet, secrétaire d'État à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Urbanisme et du Patrimoine, des Relations européennes et internationales, du Commerce extérieur et de la Lutte contre l'incendie et l'Aide médicale urgente,

aan de heer Pascal Smet, staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bevoegd voor Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen, Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp,

1105 concernant la déclaration d'abstention de la Cour des comptes sur le compte 2021 du Siamu.

betreffende het onthoudend oordeel van het Rekenhof voor de rekening 2021 van de DBDMH.

1107 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- Dans son 27e cahier, la Cour des comptes s'abstient d'émettre une opinion sur le compte général du Siamu, comme c'était déjà le cas dans son 26e cahier et ceux des années précédentes.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Vorig jaar ondervroeg ik u over de onthouding die het Rekenhof in zijn 26e boek over de rekening voor 2020 van de Brusselse brandweerdienst formuleerde. Recent publiceerde het Rekenhof zijn 27e boek en opnieuw onthoudt het zich van een oordeel over de algemene rekening van de Brusselse brandweerdienst, dit keer voor het jaar 2021. Dat wil zeggen dat het Rekenhof bij de controle tal van onzekerheden heeft vastgesteld of onvoldoende gegevens heeft ontvangen om een getrouw beeld van de rekening te kunnen krijgen. Dat was helaas ook al het geval voor de rekeningen voor 2019, 2018, 2017, 2015, enzovoort.

Des différences sont constatées au niveau de la comptabilisation du précompte professionnel et des salaires brut.

Par ailleurs, les taux d'amortissement ne correspondent pas systématiquement à ceux prévus par les règles d'évaluation et la circulaire du 14 décembre 2020 relative aux règles comptables.

Des irrégularités sont également constatées au niveau de la dette pour pécules de vacances.

De plus, les factures enregistrées sur le compte de dettes 444 - Factures à recevoir -, pour un montant total d'1,5 million d'euros au 31 décembre 2021, n'ont pas été imputées en dépenses au compte d'exécution du budget 2021.

Enfin, l'encours des engagements est surévalué.

U maakte zich toen sterk dat die opmerkingen konden worden vermeden door een samenvattende tabel met alle opmerkingen van het Rekenhof op te stellen. Vorig jaar waren er nog zeventien aandachtspunten en werden er zes nieuwe toegevoegd door het Rekenhof. Ik stel helaas vast dat in het 27e boek van het Rekenhof opnieuw dezelfde opmerkingen aan bod komen.

Zo is er een verschil tussen de bedrijfsvoorheffing in de boekhouding en de bedrijfsvoorheffing in de samenvattende opgave. Er is ook een verschil tussen de brutolonen die geboekt zijn bij de kosten en de brutolonen die zijn opgenomen in het loonbeheerprogramma.

Voorts stemmen de afschrijvingspercentages niet systematisch overeen met de percentages in de waarderingsregels en in de omzendbrief van 14 december 2020 over de boekhoudkundige regels.

Het Rekenhof stelde ook onregelmatigheden vast met betrekking tot de schuld voor vakantiegeld.

Bovendien werden de facturen die werden geboekt op de schuldenrekening 444 (te ontvangen facturen), voor een totaalbedrag van 1,5 miljoen euro op 31 december 2021, niet als uitgaven aangerekend op de rekening van uitvoering van de begroting voor 2021.

Tot slot werd het uitstaande bedrag van de vastleggingen overschat.

¹¹⁰⁹ *Combien d'observations le tableau récapitulatif de la Cour des comptes comprend-il et quels sont les éléments neufs ?*

À combien s'élève le manque à gagner total, depuis le début de cette législature, pour la partie des créances impayées éligibles pour une indemnisation mais n'ayant pas fait l'objet d'une demande d'intervention auprès du Fonds d'aide médicale urgente ?

Pourquoi la procédure manuelle mise au point par le Siamu pour soumettre une partie de ses créances d'ambulances impayées ne fonctionne-t-elle pas correctement ?

Qu'en est-il de la possibilité évoquée l'an dernier que le Siamu se rallie à l'initiative du ministre du Budget visant à harmoniser et améliorer la gestion financière des institutions bruxelloises ?

Een terugkerend probleem dat mijn fractie al in de vorige regeerperiode heeft aangeklaagd, is de inkomstenderving voor het deel van de onbetaalde ambulance-interventies dat in aanmerking komt voor een vergoeding maar waarvoor er geen interventieaanvraag is ingediend bij het Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening. De brandweer heeft recht op een vergoeding van dat fonds voor de interventies die de klanten niet hebben betaald, op voorwaarde dat de dienst die vergoeding aanvraagt en een afschrift van de factuur en het verzendingsstrookje van de aangetekende verzending aan het fonds bezorgt. Vorig jaar had de dienst recht op een vergoeding van een half miljoen euro, maar heeft ze nagelaten die aan te vragen bij het Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening.

Hoeveel opmerkingen bevat de samenvattende tabel met alle opmerkingen van het Rekenhof en hoeveel en welke nieuwe opmerkingen heeft het hof eraan toegevoegd?

Hoeveel bedraagt de totale inkomstenderving voor het deel van de onbetaalde vorderingen dat in aanmerking komt voor een vergoeding maar waarvoor de brandweer geen interventieaanvraag heeft ingediend bij het Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening sinds het begin van deze regeerperiode?

De brandweer heeft een manuele procedure uitgewerkt om een deel van zijn vorderingen voor onbetaalde ambulances in te dienen. Waarom werkt die nog altijd niet naar behoren?

Vorig jaar was er sprake van dat de brandweer zich zou inschrijven in het initiatief van de minister van Begroting om het financiële beheer van de Brusselse instellingen te harmoniseren en te verbeteren. Daarvoor werd er een gemengde werkgroep met vertegenwoordigers van Brussel Financiën en Begroting, de brandweer en de betrokken kabinetten opgericht. Wat is de stand van zaken?

¹¹¹¹ **M. Hicham Talhi (Ecolo).**- Il faut reconnaître que la situation n'est pas neuve et que le secrétaire d'État en hérite. Au-delà de toutes les réformes entamées depuis le début de la législature et des grosses réformes menées tambour battant par le secrétaire d'État, cet épineux dossier continue à faire tache.

Lors des discussions du budget de 2020, j'étais intervenu pour dire que j'espérais qu'avant la fin de la législature, le compte 2022 serait au moins validé par la Cour des comptes. Est-ce votre ambition ?

¹¹¹¹ **Mme Leila Lahssaini (PTB).**- Nous vous avons déjà interpellé lors des discussions budgétaires l'année dernière au sujet des comptes annuels et de la gestion du Siamu, puisque la Cour des comptes n'avait pas pu approuver ses comptes cette année-là. Nous constatons que cette situation perdure et que la Cour des comptes continue à pointer des approximations et des données invérifiables.

De heer Hicham Talhi (Ecolo) (in het Frans).- Ondanks verregaande hervormingen van de staatssecretaris blijft dit dossier een heikel punt. Ik hoop dat het Rekenhof de rekening voor het jaar 2022 minstens goedkeurt voor het einde van deze regeerperiode. Streeft u daarnaar?

Mevrouw Leila Lahssaini (PTB) (in het Frans).- Ook dit jaar wijst het Rekenhof op schattingen en oncontroleerbare gegevens.

Tijdens de recente begrotingsbesprekingen zei u dat het Rekenhof geen bijzondere opmerkingen had. Het tegengestelde blijkt waar. Heb ik u toen wel goed begrepen? Of hebt u intussen nieuwe informatie gekregen? Het is vreemd dat dit thema niet op tafel is gekomen tijdens de begrotingsbesprekingen.

Il me semble que lors des discussions budgétaires, il y a quelques semaines, vous nous aviez dit que la Cour des comptes n'avait pas émis de remarques particulières. Nous constatons le contraire et cela m'interpelle. Ai-je mal compris à l'époque, ou disposez-vous aujourd'hui d'informations qui n'étaient pas disponibles à ce moment-là ? Je m'étonne que le sujet n'ait pas été abordé lors des discussions budgétaires il y a quelques semaines.

À quoi sert la dotation de financement pour la bonne gestion financière du Siamu ? Disposez-vous d'une analyse de ce qui ne fonctionne pas ? Comment remédier à la situation pour que la gestion financière du Siamu soit plus claire et plus correcte ?

¹¹¹⁵ **M. Christophe Magdalijns (DéFI).**- Comme je l'ai déjà expliqué à plusieurs reprises, il faut distinguer le budget et les comptes. La Cour des comptes publie des rapports sur le budget et le cahier d'observations, qui aborde ce qui a été fait dans le passé. Effectivement, la Cour des comptes peut avoir un avis nuancé positif sur le budget et en même temps critiquer les comptes.

Le Siamu sort d'une période extrêmement difficile, avec une direction qui a eu du mal à endosser l'ensemble de ses missions et de ses prérogatives. Cependant, cet organisme n'est pas le seul à être dans cette situation.

Les fonctionnaires dirigeants sont embauchés avec une exigence de qualité et de capacité de gestion, et on peut pour le moins être déçu de voir qu'un nombre significatif d'institutions régionales ne sont pas en mesure d'atteindre les normes minimales dans l'élaboration de leurs comptes. Il s'agit aussi d'une responsabilité du fonctionnaire dirigeant et de sa structure de gestion budgétaire et financière.

Ces éléments ont-ils été retenus pour nuancer ou apporter des éléments négatifs à l'évaluation de ces fonctionnaires dirigeants ? On parle beaucoup du salaire des députés, mais je rappelle que ces fonctionnaires dirigeants sont très bien payés et vivent dans un confort suffisant pour se concentrer sur les objectifs qu'ils doivent atteindre.

¹¹¹⁷ **M. Pascal Smet, secrétaire d'État (en néerlandais).**- Dix observations portant sur les remarques des années précédentes ont été résolues en 2021, dix-neuf restent à traiter et neuf ont été ajoutées.

La valeur totale qui aurait pu être récupérée auprès du Fonds d'aide médicale urgente s'élève à 542.551 euros en 2020 et 508.805 euros en 2021.

Les recouvrements nécessitent beaucoup de manipulation manuelle, car s'agit encore d'une procédure papier.

La charge de travail a fortement augmenté. Le nombre de dossiers qui concernent des personnes décédées, radiées du registre national ou inconnues, qui ne nécessitent pas l'envoi

Waarvoor dient de dotatie voor het goede financieel beheer van de Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp (DBDMH)? Weet u wat er spaak loopt? Welke oplossingen dringen zich op?

De heer Christophe Magdalijns (DéFI) (in het Frans).- *De begroting en de rekeningen zijn niet hetzelfde. Het Rekenhof publiceert naast verslagen over de begroting ook zijn blunderboeken. Het kan best dat het Rekenhof zich voorzichtig positief uitlaat over de begroting en tegelijkertijd kritiek heeft op de rekeningen.*

De DBDMH heeft het de laatste tijd erg moeilijk gehad. De directie slaagde er niet in alle opdrachten te vervullen. Het is echter niet de enige instelling die in deze situatie verkeert.

Managementvaardigheden zijn een vereiste voor leidende ambtenaren. Het is dan ook teleurstellend dat behoorlijk wat gewestinstellingen er niet in slagen deugdelijke rekeningen op te stellen.

Zijn die vaststellingen in rekening gebracht bij de evaluatie van de leidende ambtenaren? Dat zou anders wel mogen, gezien het riante loon dat zij krijgen.

De heer Pascal Smet, staatssecretaris.- Tien opmerkingen met betrekking tot de waarnemingen van de voorgaande jaren werden in 2021 opgelost. Negentien opmerkingen moeten nog worden aangepakt en er zijn negen nieuwe opmerkingen bijgekomen.

De totale waarde die bij het Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening had kunnen worden teruggevorderd voor in aanmerking komende facturen bedraagt 542.551 euro in 2020 en 508.805 euro in 2021.

De terugvorderingen vragen veel manuele handelingen, aangezien het nog om een papieren procedure gaat. De brandweer schat de totale tijd voor de verwerking van een volledig dossier op zeven minuten voor klanten die zijn overleden, die van ambtswege zijn geschrapt of die onbekend

d'un courrier recommandé, est passé de 954 en 2021 à 4.663 en 2022.

zijn op het adres, en op 28 minuten bij achterstallige betalingen, waarbij een aangetekende brief wordt verstuurd.

De werklust is sterk toegenomen. In 2021 waren er 954 dossiers met betrekking tot personen die overleden, geschrapt of onbekend waren. Dat zijn dossiers waarvoor geen aangetekende brieven nodig zijn, maar alleen een bewijs van de status in het Rijksregister. In 2022 waren er 4.663 dossiers.

¹¹²³ *Le nombre de dossiers remboursés est passé de 450 en 2021 à 2.842 en 2022. Le montant total remboursé s'élevait à 20.658,20 euros en 2021 et à 131.476,28 euros en 2022.*

In 2021 waren er 450 terugbetaalde dossiers en in 2022 2.842. Het totale terugbetaalde bedrag bedroeg 20.658,20 euro in 2021 en 131.476,28 euro in 2022.

Le Fonds d'aide médicale urgente rembourse dans un délai d'un peu plus de trois mois en moyenne. Une personne supplémentaire a été engagée pour traiter les dossiers d'arriérés de paiement et une étude informatique est en cours pour numériser les recouvrements.

Het Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening betaalt gemiddeld binnen iets meer dan drie maanden terug. Dat verklaart het verschil tussen de bezorgde en de terugbetaalde dossiers. Er werd ondertussen een bijkomend personeelslid aangesteld. Daardoor kon de brandweer starten met de afhandeling van de dossiers op basis van achterstallige betaling. Dat proces houdt het versturen van een aangetekende brief en aanvullende administratieve stappen in. Momenteel loopt er een IT-studie om de invorderingen te digitaliseren om het aantal voor het fonds in aanmerking komende dossiers te vergroten.

Le Siamu a réagi avec enthousiasme à l'initiative du ministre du Budget. Un groupe de travail s'est réuni pour discuter des observations de la Cour des comptes. De bonne volonté, le Siamu ignore cependant comment résoudre les événements passés qui font l'objet de remarques récurrentes et espère trouver un accord sur ce sujet avec la Cour des comptes.

De brandweer is uiteraard enthousiast over het initiatief van minister van Begroting Gatz. Er is een werkgroep bijeengekomen om de opmerkingen van het Rekenhof te bespreken. Het actieplan zal opnieuw geactualiseerd worden.

Er is echter ook regelmatig overleg tussen de brandweer en het Rekenhof. De brandweer vindt echter geen oplossing voor gebeurtenissen uit het verleden, waardoor er steeds terugkomende opmerkingen zijn. De brandweer volgt het actieplan en wil dat historische probleem oplossen. Ik hoop dat zij snel tot een akkoord kan komen met het Rekenhof.

¹¹²⁵ *(poursuivant en français)*

(verder in het Frans)

Le Siamu entend solutionner ce problème, et a sollicité plusieurs rencontres avec la Cour des comptes à cet effet.

De brandweer wil het probleem oplossen en in gesprek gaan met het Rekenhof.

Une solution législative devra peut-être être trouvée pour ce qui concerne le passé. Il n'est pas possible, par exemple, de déterminer la valeur des stocks il y a dix ans, et ce point particulier des données invérifiables ne peut donc être résolu.

Er moet misschien een wettelijke oplossing worden gevonden voor oncontroleerbare gegevens uit het verleden. We kunnen bijvoorbeeld niet bepalen hoeveel de stock tien jaar geleden waard was.

M. Magdalijns, il n'appartient effectivement pas à un secrétaire d'État ou à un cabinet de gérer les comptes du Siamu, sous peine de retomber dans les erreurs du passé.

Staatssecretarissen of kabinetten mogen de rekeningen van de DBDMH inderdaad niet beheren. Anders herhalen we een fout uit het verleden.

Le Siamu va appliquer le plan d'action de la commission spéciale et le plan de diversité, qui constitueront naturellement des éléments d'évaluation des fonctionnaires dirigeants. La volonté est déjà bien présente aujourd'hui au sein de l'organisme. Pour ce qui est de votre remarque, Mme Lahssaini, je vérifierai ce qu'il en est mais, à ma connaissance, aucune question n'a été posée sur ce point.

De DBDMH zal het actieplan en het diversiteitsplan uitvoeren. Uiteraard zullen de leidende ambtenaren erop worden geëvalueerd.

1127 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Avec des avancées aussi insignifiantes, nous pouvons enterrer nos espoirs pour le compte de 2022.*

M. le secrétaire d'État, ce dossier ressortit à votre responsabilité politique.

1127 **M. Pascal Smet, secrétaire d'État** (en néerlandais).- *Je me bats pour obtenir les moyens, ce qui n'est pas la même chose.*

1127 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Quoi qu'il en soit, vous devez faire en sorte que les comptes soient justes, que les recettes fiscales soient correctement dépensées et fassent l'objet d'un rapport fiable.*

Nous passons à côté de 500.000 euros chaque année, soit 2,5 millions d'euros par législature.

(Remarques du secrétaire d'État Smet)

Pourquoi l'engagement de personnel supplémentaire et le passage à la numérisation ont-ils tant tardé ? Et quels sont les problèmes historiques évoqués par la Cour des comptes ?

1137 **M. Hicham Talhi (Ecolo)**.- *Je retiens l'important volet historique de ce dossier.*

M. Magdalijns l'a rappelé, le fonctionnaire dirigeant porte la double responsabilité de mettre en œuvre la réforme du Siamu, d'une part, et de mettre de l'ordre dans ses comptes, d'autre part. J'espère que si ces deux missions ne sont pas remplies, le secrétaire d'État en tirera les conséquences dans le processus d'évaluation de ce même fonctionnaire dirigeant.

1137 **M. Pascal Smet, secrétaire d'État**.- *Outre le personnel supplémentaire que j'ai mentionné, il y aura engagement d'un agent A5. Il incombera à ce dernier de résoudre ces problèmes.*

1141 *(poursuivant en néerlandais)*

Les problèmes au Siamu auraient effectivement dû être résolus bien plus tôt. Nous nous sommes toutefois sérieusement attelés depuis trois ans à en résoudre la plupart d'ici à la fin de la législature.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- *U zegt dat u tien opmerkingen van het Rekenhof hebt weggewerkt, maar er zijn wel negen nieuwe opmerkingen bijgekomen. Dit is duidelijk een processie van Echternach. We kunnen de hoop voor de rekening van 2022 wel opbergen als er zo weinig vooruitgang merkbaar is.*

Mijnheer de staatssecretaris, u draagt de politieke verantwoordelijkheid. U vraagt en krijgt de nodige middelen voor de brandweer en dat is terecht ...

De heer Pascal Smet, staatssecretaris.- *Ik vecht voor de middelen, dat is wat anders.*

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- *Hoe dan ook, u moet ervoor zorgen dat de rekening klopt, dat het belastinggeld correct wordt uitgegeven en dat daar juist over wordt gerapporteerd.*

Het valt me op dat we jaarlijks 500.000 euro laten liggen. Over een regeerperiode is dat 2,5 miljoen euro. U gebaart van neen, maar u zegt dat u tweemaal een half miljoen had kunnen terugvorderen.

(Opmerkingen van staatssecretaris Smet)

Het bedrag verschuift blijkbaar gewoon naar het volgende jaar en loopt dus niet op. Er is niettemin nog 500.000 euro beschikbaar. U zegt dat er geld naar extra personeel en digitalisering gaat. Dat is goed, maar het is 2022. Waarom is daar niet eerder werk van gemaakt? Mijn fractie hamert al jaren op dat probleem.

Wat is precies dat historische probleem met het Rekenhof? U legt de bal in het kamp van het Rekenhof, maar ik vraag me af of dat terecht is.

De heer Hicham Talhi (Ecolo) (in het Frans).- *De leidende ambtenaar moet de hervorming doorvoeren en tegelijk de rekeningen in orde brengen. Als dat niet lukt, moet de staatssecretaris daar rekening mee houden tijdens de evaluatie.*

De heer Pascal Smet, staatssecretaris (in het Frans).- *Er wordt een bijkomende ambtenaar A5 aangenomen om die problemen op te lossen.*

(verder in het Nederlands)

Het klopt dat de problemen bij de brandweer al heel lang aanslepen en al veel eerder hadden moeten worden aangepakt. We hebben de voorbije drie jaar echter hard gewerkt om die problemen weg te werken. Ik denk dat vriend en vijand het daarover eens zijn. Ik hoop tegen het einde van de regeerperiode de meeste problemen te kunnen oplossen.

1141 **M. le président.-** Pendant des années, la Région bruxelloise n'a pas reçu de comptes, car ceux-ci n'étaient tout simplement pas établis.

- *L'incident est clos.*

1147 **DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. MATHIAS VANDEN BORRE**

1147 **à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,**

1147 **concernant la situation financière des pouvoirs locaux bruxellois.**

1149 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA) (en néerlandais).- Belfius vient de publier l'analyse complète de la situation financière des pouvoirs locaux bruxellois. Ces derniers doivent affronter, en 2022, un choc financier encore plus dur que lors de la pandémie, en raison de l'inflation qui fait flamber les coûts salariaux, les factures d'énergie en forte hausse et le prix des matériaux de construction et des matières premières qui explosent.**

Si, en 2020, les communes pouvaient encore se prévaloir conjointement d'un résultat cumulé de 227 millions d'euros, ce surplus n'était plus que de 121 millions en 2021 et de 95 millions cette année. Alors que l'ensemble des communes avait déposé un budget en équilibre en 2019 et en 2020, seules onze y sont parvenues cette année.

1151 *Si la commune de Forest, qui a vu son budget initial recalé par l'autorité de tutelle, introduit une demande auprès du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries*

De voorzitter.- Het Brussels Gewest heeft jarenlang geen rekeningen gehad omdat er in het begin geen rekening was opgesteld. Er moest bijna archeologisch onderzoek worden verricht om de eerste rekening te kunnen opstellen, zodat de andere rekeningen konden volgen.

- *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER MATHIAS VANDEN BORRE

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de financiële situatie van de Brusselse lokale besturen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Het was even wachten, maar eindelijk kon Belfius de complete analyse van de financiële situatie van de Brusselse lokale besturen publiceren. Belfius had immers moeite om de Brusselse gemeentefinanciën in kaart te brengen vanwege de laattijdige indiening en goedkeuring van de gemeentelijke begrotingen. Mijn medewerker en ik hebben hetzelfde probleem ondervonden. Het was een huzarenstukje om die openbare documenten terug te vinden. We hebben daarvoor meerdere keren moeten bellen.

De lokale besturen moeten in 2022 het hoofd bieden aan een nog zwaardere financiële schok dan tijdens de pandemie. De oorzaken zijn de hoge inflatiecijfers die de loonkosten fors doen oplopen, de energiefacturen die zwaarder doorwegen en de prijzen van bouwmaterialen en grondstoffen die uit de pan swingen. Die context zorgt ervoor dat de Brusselse gemeenten voor het tweede jaar op rij een begrotingstekort vertonen. Vorig jaar hadden de initiële begrotingen een tekort van 30 miljoen euro. Ook dit jaar loopt het tekort zo hoog op.

Terwijl de gemeenten in 2020 gezamenlijk nog een gecumuleerd budgettair resultaat – dat wil zeggen het algemeen totaal rekening houdend met de reserves van de voorgaande dienstjaren – van 227 miljoen euro hadden, was dat vorig jaar gedaald tot 121 miljoen euro. Voor dit jaar zouden de lokale besturen een overschot van 95 miljoen euro hebben. Dat overschot is dus met meer dan de helft gedaald in twee jaar tijd. Belfius, de grootste kredietverstrekker van de lokale besturen, waarschuwt dat, als de lokale besturen bij de eerstvolgende begrotingswijzigingen de initiële begrotingen niet grondig bijsturen, dat zal leiden tot een verslechtering van het saldo voor het eigen dienstjaar, met een tekort van 122 miljoen euro. Wat het gecumuleerd budgettair resultaat betreft zouden de Brusselse gemeenten slechts een licht overschot van slechts 2 miljoen euro overhouden. Dat zijn bijzonder slechte cijfers.

Terwijl alle gemeenten zowel in 2019 als in 2020 een begroting in evenwicht indienden, kunnen slechts elf gemeenten dit jaar

communales (FRBRTC), cela portera à onze le nombre de communes sous curatelle régionale.

Au niveau de la Ville de Bruxelles, malgré l'annonce d'un budget en équilibre, force est de constater que, selon le système européen des comptes nationaux et régionaux, le solde pour le service ordinaire s'élève à -26,5 millions d'euros. Ne serez-vous dès lors pas contraint de recalculer ce budget ?

¹¹⁵³ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *N'ayant pas encore reçu de document, je ne peux pas me prononcer au sujet de la Ville de Bruxelles.*

La commune de Forest a effectivement introduit une demande auprès du FRBRTC, mais celle-ci était irrecevable en l'absence de plan financier. Depuis lors, mon administration a reçu le plan pour 2022-2024, qui présente un déficit pour 2022 et un retour à l'équilibre budgétaire en 2024, sans aide financière ce stade.

Evere a également demandé l'aide du FRBRTC en 2022 pour un montant de 5, 59 millions d'euros, sur la base d'un plan financier garantissant le retour à l'équilibre en 2025.

En 2022, les communes d'Evere, Jette et Woluwe-Saint-Lambert ont opté pour une hausse des centimes additionnels sur le précompte immobilier pendant trois ans. Anderlecht, Forest, Ganshoren, Ixelles, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Schaerbeek et Watermael-Boitsfort envisagent de faire de même en 2023. Molenbeek-Saint-Jean prévoit en outre une hausse des centimes additionnels sur l'impôt des personnes physiques en 2023.

Les comités d'accompagnement ont remis un avis favorable pour les budgets 2022 et les plans 2023-2024 des communes qui ont introduit une demande auprès du FRBRTC. Toutes, à l'exception d'Anderlecht, Evere et Schaerbeek, affichent un solde cumulé positif pour toute la durée du plan.

een begroting in evenwicht voorleggen en slagen vier gemeenten er niet in om het wettelijk voorgeschreven evenwicht te halen.

Begin juli riep de gemeente Vorst – die haar initiële begroting afgekeurd zag worden door de toeziende overheid - de hulp van de gewestelijke administratie in om haar begroting op te stellen. De gemeente zal waarschijnlijk ook een aanvraag indienen bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën. Als die aanvraag wordt goedgekeurd, loopt het aantal gemeenten die onder gewestelijke curatele staan, op tot elf.

Tijdens de begrotingsbesprekingen van de stad Brussel kondigde de burgemeester fier aan dat de begroting van de stad Brussel in evenwicht is. Ik stel echter vast dat het gaat om een louter boekhoudkundige verbetering. Het saldo volgens het Europees stelsel van rekeningen (ESR) bedroeg voor de gewone dienst -26,5 miljoen euro. In uw rondzendbrief over de gemeentelijke begrotingen staat dat het saldo van de gewone dienst in ESR-vorm normaal gezien niet substantieel zou moeten verschillen van het begrotingssaldo. De stad Brussel heeft dus een groot tekort van 26,5 miljoen euro. Doorstaat dat de gewestelijke controle? Zult u niet genoodzaakt zijn om die begroting af te keuren?

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Over Brussel-Stad kan ik niets zeggen, aangezien daar pas gisteren over de begroting werd gestemd en ik nog geen document heb ontvangen.

De gemeente Vorst diende in 2022 inderdaad een aanvraag in bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT), maar die aanvraag was niet ontvankelijk omdat er geen financieel plan was bijgevoegd. De gemeente werd gevraagd een financieel plan op te stellen dat een terugkeer naar een evenwichtige begroting garandeert. De gemeente werd daarbij door de gewestelijke inspectie begeleid. Mijn administratie heeft het plan voor 2022-2024 goed ontvangen. Het vertoont een tekort voor 2022 en een terugkeer naar een begrotingsevenwicht in 2024. In dit stadium is een financiële tussenkomst nog niet aan de orde.

Ook Evere riep in 2022 de hulp in van het BGHGT. De aanvraag werd op 20 oktober bij de regering ingediend voor een totaalbedrag van 5.590.000 euro. De aanvraag wordt gestaafd door een financieel plan dat een terugkeer naar het evenwicht in 2025 garandeert.

Verschillende gemeenten hebben een verhoging van hun opcentiemen op de onroerende voorheffing gepland voor een periode van drie jaar. Evere, Jette en Sint-Lambrechts-Woluwe hebben die keuze gemaakt in 2022. Andere gemeenten, zoals Anderlecht, Vorst, Ganshoren, Elsene, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaerbeek en Watermaal-Bosvoorde, zijn van plan dezelfde beslissing te nemen in 2023. Sint-Jans-Molenbeek plant bovendien een verhoging van de opcentiemen op de personenbelasting in 2023.

¹¹⁵⁵ *Après les résultats du compte 2021, Schaerbeek présentait finalement un surplus en 2022. Anderlecht et Evere ont, quant à elles, dû prendre des mesures d'assainissement et leur résultat amélioré devrait leur permettre de revenir à l'équilibre.*

Quatorze communes sur dix-neuf respectent le principe du résultat cumulé. Les cinq autres sont justement Anderlecht, Evere, Schaerbeek, Saint-Josse-ten-Node et Forest citées plus haut.

Sur l'exercice propre, certaines communes présentent un déficit en 2022, mais s'attendent à retrouver une situation positive à partir de 2023. Ganshoren et Woluwe-Saint-Lambert prévoient également un déficit en 2023 et 2024, en raison de dépenses ponctuelles qui seront couvertes par leurs réserves. Enfin, Koekelberg et Woluwe-Saint-Pierre connaîtront des déficits en 2023 et 2024, mais ceux-ci resteront limités.

De begeleidingscomités hebben een gunstig advies uitgebracht over de begrotingen voor 2022 en de plannen voor 2023-2024 van de gemeenten die een aanvraag bij het BGHGT indienden. Met uitzondering van Anderlecht, Evere en Schaerbeek hebben al die gemeenten tijdens de hele looptijd van het plan een gecumuleerd positief saldo.

Schaerbeek had enkel in 2022 een tekort, door de maatregelen die het tijdens de gezondheids crisis heeft genomen. Volgens de laatste begrotingsramingen is er na de resultaten van de rekening 2021 ook in 2022 een overschot. Anderlecht en Evere, die ernstige moeilijkheden ondervinden, hebben een reeks saneringsmaatregelen moeten nemen en leggen een verbeterd resultaat voor. Het ziet ernaar uit dat het mogelijk is om terug te keren naar een evenwicht.

U stelt dat alleen Oudergem en Ukkel in hun plannen voor 2022-24 het principe van een begrotingsevenwicht respecteren.

Veertien van de negentien gemeenten houden zich aan het beginsel van het gecumuleerd resultaat. Onder de vijf resterende gemeenten bevinden zich de zojuist genoemde gemeenten Anderlecht, Evere en Schaerbeek en ook Sint-Joost-ten-Node en Vorst. Het plan van Vorst vertoont een verbeteringstraject op het eigen dienstjaar en voorziet de nodige maatregelen voor haar financiële sanering. Sint-Joost-ten-Node moet een tekort opvangen in de rekeningen voor 2020 door een ingewikkelde aanpak tijdens de gezondheids crisis.

Op het eigen dienstjaar vertonen sommige gemeenten in het eerste jaar (2022) een tekort, maar zij verwachten vanaf 2023 opnieuw een positieve situatie.

Ganshoren en Sint-Lambrechts-Woluwe verwachten eveneens een tekort in 2023 en 2024. Dat wordt verklaard door eenmalige uitgaven die zullen worden gedekt door een heffing op hun reserves.

Ten slotte zullen Koekelberg en Sint-Pieters-Woluwe in 2023 en 2024 tekorten hebben. Die blijven echter beperkt. Een meer gedetailleerde analyse van hun situatie zal gebeuren als hun begroting voor 2023 aan de diensten van de toezichhoudende overheid wordt toegezonden.

Over de impact van de financiële situatie van de gemeenten op de gewestelijke begroting, geef ik u de informatie die de minister van Begroting mij heeft verstrekt.

¹¹⁵⁷ *Concernant l'impact de la situation financière des communes sur le budget régional, le ministre du Budget indique que les pouvoirs locaux ne faisant pas partie de la Région de Bruxelles-Capitale, leur résultat n'est pas comptabilisé dans celui de la Région.*

De lokale besturen maken geen deel uit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hun resultaat wordt bijgevolg ook niet opgeteld bij dat van het gewest. In het kader van de opmaak van het stabiliteitsprogramma moeten er evenwel in principe afspraken gemaakt worden over het te bereiken resultaat van de lokale besturen. In de praktijk heeft het Overlegcomité tot nog toe geen akkoord kunnen bereiken over de individuele doelstellingen van gewesten, gemeenschappen en lokale besturen. De federale overheid, gewesten en gemeenschappen hebben zich er ook toe verbonden om in het kader van de

Dans le cadre du programme de stabilité, le résultat à atteindre par les pouvoirs locaux doit faire l'objet d'accords. Cependant, dans la pratique, le Comité de concertation n'a pas encore pu s'entendre sur les objectifs individuels des Régions, des

Communautés et des pouvoirs locaux. Le gouvernement fédéral, les Régions et les Communautés se sont engagés à prendre toutes les mesures nécessaires pour que les autorités locales puissent respecter les objectifs budgétaires convenus.

En vertu de l'accord de coopération du 13 décembre 2013 entre les pouvoirs fédéraux, régionaux et communautaires, le Conseil supérieur des finances est aussi censé évaluer le respect des engagements et vérifier qu'aucun écart de résultat dans le chef des pouvoirs locaux ne découle de mesures prises par l'État fédéral. Ainsi, les décisions fédérales en matière de dotations aux zones de police et aux CPAS ont un grand impact sur les finances communales.

¹¹⁵⁹ **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Je ne peux que conclure que la situation des communes est dramatique. Actuellement, quatorze communes sur dix-neuf n'ont pas de budget 2023 approuvé et ne respectent donc pas l'obligation légale de disposer d'un budget pour l'exercice suivant.*

Je plaide pour des réformes structurelles au niveau des communes et de la Région afin de redonner des perspectives d'avenir aux Bruxellois. Pendant combien de temps encore se jouera-t-on des règles démocratiques ? Nous attendons toujours les états généraux et la réforme de l'ordonnance organisant la tutelle sur les communes.

¹¹⁵⁹ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *J'ai déjà répondu à tous ces mensonges.*

- L'incident est clos.

uitoefening van hun bevoegdheden of toezicht alle maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn opdat de lokale overheden de afgesproken begrotingsdoelstellingen zouden naleven.

In principe moet de Hoge Raad van Financiën ook de naleving van de verbintenissen evalueren, maar omdat er geen akkoord is, zijn er ook geen formele verbintenissen. Daarbij moet de Raad ook nagaan of een eventuele afwijking in het resultaat van de lokale overheden voortvloeit uit de impact van maatregelen die de federale overheid heeft genomen en waarvoor de gewesten en gemeenschappen niet verantwoordelijk zijn. De federale overheid beslist bijvoorbeeld over dotaties aan de politiezones en aan de OCMW's. Die hebben een grote impact op de gemeentelijke financiën.

Die regeling wordt beschreven in het samenwerkingsakkoord van 13 december 2013 tussen de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de gemeenschapscommissies. Het voert artikel 3, §1 van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie uit.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Ik kan alleen maar concluderen dat de situatie bij de gemeenten dramatisch is. Er is een probleem bij alle negentien gemeenten. Ik heb de situatie voor 2022 geschetst, maar het valt op dat de situatie niet verbetert. Momenteel hebben veertien van de negentien gemeenten geen door de gemeenteraad of door u goedgekeurde begroting voor het jaar 2023. Ze zijn dus niet in orde met de wettelijke basisverplichting om een begroting te hebben voor het volgende boekjaar. De situatie in het gewest is dus bijzonder slecht. Niet alleen de gewestbegroting kleurt dramatisch rood, maar ook de gemeenten kunnen het financieel niet meer aan.

Ik pleit voor fundamentele structurele hervormingen op het niveau van de gemeenten en van het gewest om de slechte financiële cijfers te herstellen en opnieuw een toekomstperspectief te geven aan de Brusselaar en aan de Brusselse financiën. Hoelang kunnen de democratische spelregels nog met de voeten worden getreden? Telkens opnieuw wordt het tekort opgevuld, maar de onderliggende gaten worden zo groot dat het gewest in een eindeloze financiële malaise dreigt terecht te komen.

U bent al een aantal jaar minister, maar we hebben nog geen hervormingen gezien. We wachten nog altijd op een van de aangekondigde grote projecten: de staten-generaal en de daaraan gekoppelde hervorming van de ordonnantie over de controle en het toezicht op de gemeenten. Het parlement heeft al een aantal artikelen goedgekeurd, maar er is geen echte hervorming. Ik mis de urgentie en een plan van aanpak om al die problemen op te lossen.

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Ik heb op al die leugens al geantwoord.

- Het incident is gesloten.

1165 **QUESTION ORALE DE M. MARC LOEWENSTEIN**

1165 à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

1165 concernant l'impact de l'ordonnance « Once Only ».

1167 **M. Marc Loewenstein (DéFI).**- Depuis des années, l'omniprésence du numérique dans notre quotidien pousse administrations et services publics à être davantage présents et visibles sur Internet.

La Région bruxelloise n'a manifestement pas ménagé ses efforts en la matière. Mieux encore, les Bruxellois peuvent désormais mener en ligne, via la plateforme Irisbox, toute une série de démarches administratives : demande de primes, carte de stationnement, extrait de casier judiciaire, etc.

Ces procédures numériques rencontrent un franc succès, portées par la facilité d'avoir des services publics accessibles directement depuis son ordinateur ou téléphone.

Le corollaire de ce succès est l'important volume de données, notamment personnelles ou techniques, échangées entre les citoyens et les administrations. Auparavant, les citoyens devaient parfois fournir les mêmes données chaque fois qu'ils remplissaient une procédure administrative numérique ou une demande en ligne.

Toutefois, il y a plus d'un an, vous avez mis en place le principe du « once only » : les administrations ne peuvent plus demander aux usagers (citoyens comme entreprises) des informations auxquelles elles ont déjà accès via les données provenant de sources authentiques. Cela concerne notamment la composition du ménage, l'avertissement-extrait de rôle ou encore les attestations sociales.

La mise en œuvre de ce principe, à l'instar de la numérisation des procédures administratives, permet de faciliter la vie des usagers et d'éviter des dépenses ou déplacements inutiles et parfois chronophages.

Je souhaite quelques précisions sur la mise en œuvre de ce principe jusqu'à présent.

Si j'évoque aujourd'hui les procédures numériques, j'estime, comme vous, qu'il reste crucial de maintenir l'accès aux guichets et la possibilité d'un contact humain, si utiles pour de nombreux citoyens.

Les pouvoirs publics et les ministres, tous partis confondus, doivent donc proposer des solutions de contact tant numériques que physiques. Que l'un ou l'autre canal soit l'option proposée

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MARC LOEWENSTEIN

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende het effect van de 'once only'-ordonnantie.

De heer Marc Loewenstein (DéFI) (in het Frans).- *Overheidsdiensten moeten online zichtbaar zijn. Het gewest heeft daar goed op ingezet. Dankzij Irisbox kunnen inwoners allerlei administratieve aangelegenheden online afhandelen. Dat succes betekent wel dat het gewest nu een massa technische gegevens en persoonsgegevens bezit.*

Een dik jaar geleden hebt u de unieke gegevensinzameling ingevoerd volgens het once only principe. Sindsdien kunnen administraties gebruikers niet meer om informatie vragen als die al beschikbaar is uit andere betrouwbare bronnen. 'Once only' maakt het de gebruikers gemakkelijker en vermijdt overbodige uitgaven of verplaatsingen.

Het blijft echter belangrijk dat burgers terechtkunnen bij een loket. Ze moeten altijd vrij kunnen kiezen op welke manier ze contact willen hebben met de overheid: fysiek of digitaal.

par défaut, l'essentiel est que le citoyen ait toujours le libre choix de son mode de contact avec les services publics.

¹¹⁶⁹ Comment se déroule la mise en conformité des procédures non conformes ? Comment les administrations bruxelloises observent-elles l'ordonnance « Once Only » ? Combien d'administrations ont-elles pu être soutenues dans cette démarche ? Remarquez-vous de nouvelles procédures non conformes ?

Pouvez-vous nous détailler les données qui font l'objet de cette ordonnance « Once Only » ? S'agit-il de données fréquemment demandées dans le cadre de procédures administratives ? Qu'en est-il des signalements de procédures non conformes ? Quelle évolution est-elle prévue ?

Quelle publicité a-t-elle été faite de ce principe de la transmission unique d'informations auprès des citoyens et des entreprises, par quels canaux et avec quels moyens ? Enfin, ce principe s'inscrit-il dans une réflexion plus large quant à l'utilisation des données par les pouvoirs publics ?

¹¹⁷¹ **M. Bernard Clerfayt, ministre.**- L'ordonnance « Once Only » du 17 juillet 2020 constitue la première étape vers l'automatisation des droits. Pour rappel, cette ordonnance oblige les administrations, en vue de l'octroi des droits, à rechercher les informations disponibles - adresse, composition de ménage, etc. - dans les sources authentiques plutôt que de les demander directement aux citoyens.

Lorsque la mise en conformité sera complète, on aboutira à une automatisation parfaite des droits des citoyens. Cette perspective est-elle illusoire ?

On se plaint souvent que des opérateurs privés collectent des informations personnelles auprès des citoyens qui utilisent leurs services internet - avec l'accord implicite de ces derniers, mais pas toujours dans le respect de la vie privée - pour ensuite leur proposer des services ou des publicités.

Il n'y a donc pas de raison que les services publics ne puissent eux aussi exploiter les possibilités informatiques pour - dans le respect des règles - accorder automatiquement aux citoyens des services qui leur sont garantis par la loi.

L'objectif final de « Once Only » est donc l'octroi automatique de droits, sachant que nous devons bien entendu tenir compte de l'enjeu que constitue la fracture numérique.

¹¹⁷³ L'agence de simplification administrative Easybrussels a fait connaître l'ordonnance par le biais de sessions d'informations pour toutes les administrations, a distribué des brochures et l'a expliquée partout, dans des salons tout public.

Nous n'avons reçu à ce jour que deux plaintes de la part de citoyens : celles-ci ont permis de relever les incohérences de la législation bruxelloise dans ce domaine et d'y répondre.

Hoe worden niet-conforme procedures in orde gebracht? Hoe leven de administraties de 'once only'-ordonnantie na? Hoeveel administraties kregen ondersteuning? Zijn sommige nieuwe procedures nog niet-conform?

Welke gegevens vallen binnen het bereik van de ordonnantie? Gaat het om informatie die vaak wordt opgevraagd bij administratieve procedures? Hoe worden niet-conforme procedures gemeld? Wat zijn uw volgende stappen?

Hoe zijn burgers en bedrijven ingelicht over de unieke gegevensinzameling? Past het principe in een bredere denkoefening over gegevensgebruik door de overheid?

De heer Bernard Clerfayt, minister (in het Frans).- *De 'once only'-ordonnantie is een eerste stap.*

Bedrijven verzamelen persoonsgegevens van gebruikers om hun vervolgens diensten aan te bieden. Net zo goed kan de overheid burgers automatisch de diensten verlenen waarop ze wettelijk recht hebben, uiteraard zonder de regels te overtreden.

De bedoeling is dus dat burgers hun rechten automatisch toegekend krijgen, maar uiteraard moeten we rekening houden met de digitale kloof.

Het gewestelijk agentschap voor administratieve vereenvoudiging easy.brussels heeft de ordonnantie verduidelijkt tijdens informatiesessies voor alle administraties en heeft brochures uitgedeeld en toegelicht.

We hebben twee klachten ontvangen over gaten in de wetgeving. Die problemen zijn opgelost.

Easybrussels continue de fournir de nombreuses recommandations à toutes les administrations afin qu'elles appliquent intégralement la législation « Once Only » et ne demandent plus aux citoyens des informations qu'elles peuvent obtenir par ailleurs.

Afin de faciliter l'application de l'ordonnance, les administrations doivent pouvoir se connecter aux sources authentiques. C'est ainsi que, quotidiennement, le Centre d'informatique pour la Région bruxelloise (CIRB) connecte de plus en plus d'administrations aux sources authentiques, grâce à la plateforme d'échange d'informations Fidus : en 2022, nous en sommes déjà à 34 millions de requêtes sur celle-ci, soit 10 millions de plus que l'année dernière. Ces requêtes ne doivent donc plus être adressées aux administrations par le biais de formulaires.

L'exemple de simplification le plus célèbre - dont on a beaucoup parlé dans ce Parlement - est son application à l'allocation loyer. Elle permet aux bénéficiaires de cette prime au logement d'éviter de devoir fournir des documents provenant d'au moins quatre sources authentiques différentes.

Ce projet a permis à 12.000 personnes d'accéder à cette prime de manière simplifiée, de diviser par cinq le nombre d'erreurs éventuellement commises par les fonctionnaires - qui auparavant devaient vérifier le document papier -, et de réduire le temps de traitement et de vérification des dossiers à 45 minutes - voire 30 - au lieu de huit heures !

¹¹⁷⁵ La gestion administrative s'en trouve donc vraiment améliorée, ainsi que la qualité, la rapidité et la sécurité du service public.

Les logiciels connectés aux sources authentiques, à travers l'intégrateur Fidus, permettent notamment de :

- faciliter les inscriptions scolaires grâce à la complétion automatique des formulaires par connexion au registre national, afin d'obtenir, entre autres, l'adresse et la composition de ménage ;

- faciliter le parcours des primo-arrivants grâce à une connexion au registre national et au registre des étrangers permettant une mise à jour automatique des dossiers ;

- faciliter les demandes de prime Bruxell'air grâce au calcul automatique de la prime et à la mise à jour automatique des informations du demandeur ;

- faciliter la demande d'un logement social auprès de la Société de logement de la Région de Bruxelles-Capitale, grâce à la recherche automatique des informations concernant le demandeur : composition du ménage, handicap d'un membre du ménage, allocation familiale, allocation du CPAS, données cadastrales et revenu du ménage.

Easy.brussels stuurt aanbevelingen naar alle administraties opdat die de wetgeving integraal kunnen toepassen. Daarvoor moeten ze toegang hebben tot betrouwbare bronnen.

Elke dag opnieuw verbindt het Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG) administraties met het platform voor informatie-uitwisseling Fidus. In 2022 verwerkte het al 34 miljoen zoekopdrachten. Dat is 10 miljoen meer dan in 2021. Dankzij Fidus zijn er geen formulieren meer nodig.

Het bekendste voorbeeld van vereenvoudiging is de toekenning van de huurtoelage. Op die manier konden 12.000 Brusselaars eenvoudig van de premie gebruikmaken, werd het aantal fouten vijf keer kleiner en werd de doorlooptijd van een dossier van acht uur teruggebracht naar drie kwartier.

Dankzij de koppeling van de software aan betrouwbare bronnen kan men zijn kind vlotter inschrijven in een school, wordt het traject van nieuwkomers vereenvoudigd en is het gemakkelijker om de Brussel'Air-premie of een sociale woning aan te vragen. Alle gegevens worden automatisch ingezameld.

Het duurt even om toegang te krijgen tot betrouwbare bronnen en vervolgens de software klaar te krijgen.

We stelden al vroeg vast dat de softwareontwikkeling duur zou kunnen worden. Sommige basisprogramma's bleken overigens niet te bestaan of waren overbodig. Daarom heb ik het CIBG gevraagd om Fidus Online te ontwikkelen. Dankzij dat gedeelde platform hoeven kleine administraties zoals zwembaden, bibliotheken en OCMW's geen informatie te vragen aan hun gebruikers.

Toutes ces données sont collectées automatiquement, ce qui simplifie grandement la tâche du demandeur et le traitement du dossier par l'administration.

Obtenir les autorisations d'accès aux sources authentiques prend du temps et les intégrations aux sources authentiques nécessitent également un temps de développement, afin que les applications informatiques collectent et mettent à jour les données nécessaires pour le traitement des dossiers.

Nous avons remarqué rapidement que les développements nécessaires pouvaient s'avérer coûteux et que les logiciels des métiers de base n'existaient pas ou n'étaient pas toujours nécessaires. Aussi, pour pallier ce constat, j'ai demandé au CIRB de développer un outil unique, Fidus online, qui évite aux petites administrations et aux services locaux, à savoir les piscines, les bibliothèques ou les assistants sociaux des CPAS, de devoir demander certaines informations à leurs usagers.

Les 34 millions de requêtes évoquées sont collectées automatiquement par Fidus, mais cet outil comptabilise également à lui seul 27.000 requêtes sur demande et 270 flux différents.

¹¹⁷⁷ Ce développement constitue un pas supplémentaire pour encourager l'application de cette ordonnance et la diminution de la charge administrative. Ces développements s'inscrivent dans la stratégie de gestion de la donnée de la Région bruxelloise, que nous avons lancée en 2021. De cette manière, nous souhaitons centrer les processus administratifs autour des données pour en faciliter les échanges grâce à une plateforme dédiée, pour simplifier le parcours administratif des citoyens.

Cette stratégie de la donnée en Région bruxelloise sera, je l'espère, bientôt encadrée par deux grands projets législatifs que nous avons déjà brièvement évoqués :

- Bruxelles numérique, qui continuera d'appuyer sur ce principe de la collecte unique dans mon objectif de cadrer la numérisation et de tendre vers une automatisation des droits des citoyens ;

- le code bruxellois de la gouvernance et de la donnée, qui reprendra le principe « once only » comme élément de base dans tout le traitement de la donnée en Région bruxelloise.

En conclusion, la mise en œuvre de ce principe de la transmission unique d'informations dans toutes les administrations et pour toutes les démarches constitue un travail de longue haleine, qui se réalise progressivement. Cependant, les actions et les outils proposés portent déjà leurs fruits dans de nombreuses démarches administratives en Région bruxelloise, permettant une réelle diminution des charges administratives et une vraie automatisation des droits dans les prochaines années.

- *L'incident est clos.*

Fidus Online is een volgende stap naar de naleving van de ordonnantie en een kleinere administratieve last. Onze inspanningen passen in de gewestelijke strategie voor gegevensbeheer die in 2021 van start is gegaan.

Hopelijk wordt de strategie binnenkort omkaderd door twee grote wetgevende initiatieven: Digitaal Brussel en het Brussels Wetboek Gegevensbeheer.

De unieke gegevensinzameling is werk van lange adem. Toch zijn heel wat administratieve aangelegenheden ook nu al veel eenvoudiger geworden. De automatisering zal in de komende jaren op volle toeren draaien.

- *Het incident is gesloten.*